

RECENZE

Hajossy, R., Mačura, P.
Fyzika a matematika úspěšnej střelby v basketbale

2011. Brno: Masarykova univerzita. 300 s.

Publikace s názvem „Fyzika a matematika úspěšnej střelby v basketbale“ velmi pozoruhodně a sofistikovaně nabízí v obecné rovině jednu z variant propojení teorie s praxí, konkrétně sportu a vědy. Poukazuje na skutečnost, že sport už není pouze záležitostí samotného tréninku a sportovního výkonu, ale je užitečné přihlížet také k jeho dalším souvislostem. Těmi pak mohou být bezesporu také poznatky aplikované fyziky a matematiky. Jak již autoři správně zmiňují v úvodu – publikací, knih a článků zabývajících se basketbalem a jeho konfrontací se základy biomechaniky, biomedicínké mechaniky a fyziky je celá řada, avšak pouze málo z nich matematicky vyjadřuje děje, které při této míčové kolektivní hře probíhají. V publikaci je konstatována a předkládána skutečnost, že po vystřelení míče již o jeho osudu nerozhoduje samotný hráč, nýbrž pouze fyzikální zákony mechaniky a aerodynamiky. Právě tento fakt je pak východiskem pro detailní analýzu, opírající se o širokou škálu matematických vzorců a rovnic.

Z metodiky basketbalu se autoři zaměřují na prvek, který je z hlediska technické obtížnosti a nácviku s ním spojeného tím nejnáročnějším – na střelbu. Logicky je pak hlavním tématem jejich práce dosažení co nejvyšší úspěšnosti, tedy maximální efektivity střelby.

Publikace je členěna do čtyř kapitol. První kapitola se zabývá velmi přehledně a s dostatečně vědeckým přístupem problematikou samotného míče: fyzikální podstatou vzduchu v míči i mimo něj, zákonitostmi jeho odrazu. Navazující tři kapitoly se pak věnují parabolické a balistické dráze a rotaci míče. Všechny kapitoly využívají fiktivních, modelových situací a úloh, jejichž řešení slouží k lepšímu pochopení dané problematiky. Argumentace všech pojednání je přesvědčivá a splňuje parametry vědecké práce. Velkou výhodou je také přiložený CD nosič se soubory Excel, jehož případné využití se neomezuje pouze na řešení úloh v prostředí basketbalu, ale také i v dalších míčových hrách.

Práce poukazuje na dnešní úzkou provázanost sportu a vědy. Její předností je sice nesporná originalita a v jistém slova smyslu jedinečnost, avšak dochází zde k výraznému potlačení lidského faktoru. Praktické využití pro trenéry (stejně jako pro hráče) v praxi je značně diskutabilní.

Autoři projevili vysokou odbornou znalost svých specializací, vhodně se doplňují a jejich spolupráce napříč obory je pro práci velmi přínosná. Pro danou oblast bádání je práce bezesporu obohacením.

Viktor Pruša

RECENZE

The Interaction of Sport and Society in the V4 Countries.
Editoři: Gy. Szabó Földesi, T. Dólczi;

Budapest: Hungarian Society of Sport Science 2011, 154 s.

Jakákoli transformace nám může přinést jak pozitivní, tak i negativní změny. Ve většině případů ovšem přináší obojí; jak změny k lepšímu, tak i k horšímu. Nejinak tomu bylo i s přechodem od totalitního systému k demokracii v zemích střední a východní Evropy na přelomu osmdesátých a devadesátých let, kdy měli lidé od právě nabyté svobody mnoho pozitivních očekávání. Obdobný osud zažily země Víšegrádské čtyřky (V4) – Česká republika, Slovensko, Maďarsko a Polsko, země středoevropského prostoru, které poжил ve druhé polovině dvacátého století podobný historický vývoj. Všechny prošly více než čtyřiceti lety komunistického režimu a poté složitým procesem restrukuralizace. Právě období změn v letech 1989-1990 a následný vývoj byl pro země do jisté míry